

УДК 378.147.11.3/4:811(477)

С. В. Денисова

МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Резюме

В статье рассматривается использование мультимедийных технологий в формировании эффективной коммуникации. Обосновывается важность формирования навыков эффективной коммуникации для студентов технических специальностей во время мультимедийных занятий.

Summary

The article investigates the usage of a multimedia approach to the effective communication formation. The formation importance of the effective communication skills of students at non-linguistic departments carrying out multimedia sessions is grounded.

Ключові слова: мультимедійні технології, комунікативна діяльність, навчальний процес.

Комп'ютерна комунікація перебуває сьогодні на вістрі глобальної інформаційної революції і не може не впливати на освітній процес. Не дивно, що політики, бізнесмени, педагоги все частіше звертають увагу на цю динамічну галузь, яка обіцяє радикально змінити сучасну практику освіти. Перелік регулярних видань та конференцій, присвячених проблемам «глобального інформаційного співтовариства», що зароджується на наших очах, швидко зростає. Останнім часом все більше викладачів і фахівців у галузі освіти визнають величезні можливості нових інформаційних технологій і перспективність їх використання як засобу навчання.

Один із авторитетів зарубіжної медіа-освіти, американська дослідниця Кетлін Тайнер наводить визначення «інформаційної грамотності» як «здатності знаходити, оцінювати та ефективно використовувати інформацію в особистій та професійній діяльності» [8]. У зарубіжній практиці інформаційна грамотність пов'язується з бібліотекознавством, комп'ютерами і цифровими медіа, а такі популярні на Заході поняття, як медіа-грамотність (*medialiteracy*), медіа-компетентність (*media-*

competence), медіа-освіта (*mediaeducation*), ще несміливо заявляють про себе у викладацькій практиці. Медіа-компетентність включає перелік здібностей і вмінь, які відносяться до медіа, і повинні містити вимірювання знань, сприйняття і активне використання мас-медіа [5]. Дослідники велику увагу приділяють класифікації методів навчання за способом взаємодії викладача і студента.

Використання інформаційних технологій на заняттях у вищій школі досліджували Н. М. Дацун, О. С. Меньяйленко, В. І. Зінченко, В. Е. Краснопольский та інші, але існує ще велика кількість проблем застосування нових технологій у навчальному процесі. Вивчалися можливості використання програм зі звуковим супроводом, продумувалися методичні прийоми проведення занять із такими програмами. Безумовно, головне при цьому – професійна підготовка самих викладачів. Для здійснення цієї мети необхідно проведення семінарів, на яких би вивчали організацію інтерфейсу мультимедійних програм навчання та основні прийоми роботи з ними, обговорювали цілі та завдання, основні принципи побудови методик навчання [2].

Саме тому розгляд компонентів мультимедійного підходу у методиці навчання, які б сприяли формуванню ефективної комунікативної компетентності, є *метою цієї статті*.

Сьогодні компанії і підприємства – основні замовники професійних фахівців – випускників вищих навчальних закладів – знаходяться під сильнішим тиском, ніж будь-коли, у спробах функціонувати як один живий, життєздатний організм. Це означає, що майбутні спеціалісти або сьогодишні студенти від Ірландії до Таїланду повинні працювати на однаковому інтелектуальному рівні. Зовнішні зміни носять постійний фактор, а внутрішня комунікація залишається важливою при проведенні зборів або нарад через континенти і тому не завжди є можливою через різницю культур комунікації. У підготовці студентів під час проведення занять з іноземної мови відбувається концентрація уваги на застосуванні двох систем передачі комунікації: відео, засноване на методиці мультимедіа для обміну знаннями й навичками (аудіовізуальна педагогіка), і електронна мережа, яка служить для поширення інформації. Пакет аудіовізуальних завдань готується у відповідності до ключових тем, питань і технологій, що визначаються

спільно зі студентами, шляхом об'єднання знань студентів і досвіду фахівців технічних спеціальностей та сучасних наукових знань і технологій. Кожний курс складається із серії відеопрограм, які супроводжуються надрукованим керівництвом.

Комунікаційні технології допомагають долати такі перешкоди, як великі відстані, багатомовність і потребу у стандартизації наукової та специфічної технічної інформації. Інформаційні технології надають можливість створення у вищих навчальних закладах комп'ютерних мереж, за допомогою яких відбувається спілкування між студентами – майбутніми фахівцями. Робота з інформацією (інформаційна культура) – один із найважливіших компонентів у методиці викладача. Мультимедійні навчальні програми дають можливість конструювання компетенції усного та письмового спілкування. Завдяки мультимедійним програмам студент може працювати у своєму ритмі та згідно зі своїми потребами.

Відеопроеграми – потужне джерело інформації. Відео-підхід – один із найважливіших мультимедійних методів надання інформації, який пропонує студентам технічних спеціальностей, а в майбутньому успішним працівникам компаній, способи та стратегії комунікації. Вже доведено, що цей метод є більш ефективним, ніж традиційний текстово-графічний. Якщо відео використовується відповідно до певних вимог, то це вже є постачальник цілеспрямованої мультимедійної інформації, яка є прийнятною в різних мовних середовищах і найбільш ефективною для підготовки, враховуючи комплексні завдання. Наприклад, незважаючи на мову мовця, демонстрація фахівцю-механіку того, як робити ремонт, найчастіше є більш ефективною, ніж пояснення цієї процедури на папері. Або пропонується така методика з ефективного використання відео: аудиторія розбивається на команди, на екрані демонструється зав'язка робочої проблемної ситуації, але без її розв'язання. Кожна команда студентів будує свої стратегії її подолання та демонструє їх, потім їм пропонується перегляд того, як була розв'язана проблема. Далі здійснюється аналіз, на основі якого формується комунікативна бізнес-тактика майбутнього фахівця.

Найкращі результати були отримані тими студентами, які використовували мультимедійні навчальні програми, тому що вони дали змогу

найкраще зрозуміти запропоновані документи, підвищили мотивацію до навчання [6]. Створення та підбір викладачем мультимедійних програм для навчання, презентацій або тестування майбутніх спеціалістів має більше відповідати завданням їх сутнісного формування, ніж професійного.

Серйозно відстають і в мотивації, і в технології інструменти та методики комунікації, необхідні у використанні в он-лайн моделях спілкування, таких як чат з'єднання, відеоконференції та Інтернет. На занятті студентам пропонується простежити, як виробники за допомогою спеціальних комп'ютерних програм та відеоконференцій пропонують компанії відкриту презентацію, розраховану на всіх працівників. Така методика навчання з використанням спеціально розроблених програмних продуктів покращує інтерактивний рівень усього процесу підготовки і збільшує ступінь формування ефективної комунікації студентів. Вже сама підготовка та сприяння студентам у навчанні ефективній комунікації мають високий інтерактивний рівень. Контакт очей, невербальна мова та моделювання – всі ці прикмети допоміжних навичок використовує викладач для стимулювання якісного виконання завдання. Деякі комунікаційні навички студентів технічних спеціальностей можуть бути посилені шляхом використання різного діапазону комунікаційних опцій завдяки використанню таких технологій, як електронне листування, флеш-презентації, відеоконференції, електронні доповіді, мультимедійні підручники для персонального комп'ютера, *Microsoft Office*, *Moviemaker*. Такі методики працюють надзвичайно продуктивно і сприяють поліпшенню комунікаційних навичок студентів у діалоговому режимі. Але існують і деякі недоліки – це і відсутність спілкування «віч-на-віч», і електронний формат комунікації, і низький рівень комфортності, довіри.

Мультимедійний підхід у навчанні ефективної комунікації студентів технічних спеціальностей визначається як здатність мати доступ, аналізувати і здійснювати комунікацію в широкому діапазоні. Інформаційно-культурологічний підхід при проектуванні медіа-освітнього середовища та наповненні його мультимедійними ресурсами розглядає навчальну діяльність студента у цьому середовищі як взаємодію з культурою, перш за все з її екранними формами. Метою проектування медіа-освітнього середовища ВНЗ є забезпечення

умов для розвитку і становлення у процесі навчання інформаційної культури як однієї з найважливіших компонентів культури сучасної людини.

Таким чином, сучасна система викладання у вищих навчальних закладах потребує активізації творчої діяльності як викладача, так і студента, пошуку нових прийомів для підвищення якості навчального процесу. Реалізацію такої можливості в повній мірі представляють сучасні мультимедійні технології. Одним із найважливіших напрямків має стати входження студентів у сферу інформації та інформаційних технологій, що реалізують принцип розвивального навчання і забезпечують перехід на новий рівень у технічній освіті. Пріоритетними напрямками мультимедійного підходу в освіті повинні бути: персональне навчання на комп'ютерах, локальні і регіональні мережі, електронна пошта й Інтернет, розподілені бази даних, електронні підручники та бібліотеки, а також навчальні системи на основі мультимедійного підходу.

Список літератури

1. Дементієвська Н. П. Телекомунікаційні проекти. Стан та перспективи / Н. П. Дементієвська // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 1999. – № 4. – С. 40–42.
2. Краснопольский В. Э. Некоторые аспекты применения компьютерных технологий в обучении иностранному языку студентов гуманитарного направления подготовки / В. Э. Краснопольский // Сучасні тенденції комп'ютеризації процесу навчання іноземним мовам: зб. наук. пр. / СНУ ім. В. І. Даля. – Луганськ, 2005. – № 3. – 142 с.
3. Мультимедиа ; под ред. А. И. Петренко. – М. : БИНОМ, 1994. – 272 с.
4. Олексієнко Р. В. Інтернет-технології у вивченні іноземних мов / Р. В. Олексієнко, Степковська // Вісн. ЛНУ ім. Т. Г. Шевченка. – № 1 (188). – 2010. – С. 231–236.
5. Полат Е. С. Интернет в гуманитарном образовании : учеб. пособие для студентов вузов / Е. С. Полат. – М. : ВЛАДОС, 2001. – 272 с.
6. Brian Hoyt. A Project Management Approach to On-line Communication. – NY : New York Press, 2003. – 33 p.
7. Chauminot G. Comprehension orale. Apports et limites du multimedia. – Paris : FDML – Cle international, 2008. – 58 p.
8. Tyner K. Literacy in Digital World. – London : Lawrence Erlbaum Associates Publishers, Mahwah, New Jersey, 1998. – 127 p.